

Kotikaupunkilainen

Hämeenlinnan kaupungin lehti | 3 / 2025

**Valoilmio näyttää tutut
rakennukset ja takapihat
uudessa loistossa**

s. 8

**Nuorille salin täydeltä
elämyksiä**

s. 10

**Rakentamislaki: ilman lupaa
vai luvattomasti?**

s. 18

Sisällys

Rohkeasti ja positiivisesti yhdessä	3
Rohkeaa toimintaa ja välittämistä	3
Vuoropuhelua ja maalaisjärkeä	4
Neuvostot edustavat asukkaita	5
Kasvua kulttuuripolulta	6
Työtä lukemisen eteen	7
Valoilmiö näyttää tutut rakennukset ja takapihat uudessa loistossa	8
Nuorille salin täydeltä elämyksiä	10
Kulttuuritärpit Hämeenlinnaan	12
Asukkaat kehittävät – Leader tukee	14
Vapaaehtoistoiminta tuo ihmisiä yhteen	15
OpinTyö rakentaa siltoja työelämään	16
Linnan parturissa juttu luistaa	17
Rakentamislaki: ilman lupaa vai luvattomasti?	18
Katalyyttirahastosta vipuvoimaa kasvuun	19
Tärkeitä yhteystietoja	20

Kotikaupunkilaisen jakelu

Lehti on jaossa kirjastoissa, palvelupiste Kastellissa, Hämeenlinnan ja Lammmin uimahalleissa, terveysasemilla, kaupoissa, matkailukohteissa ja ikäihmisten asumisyksiköissä. Seuraava lehti ilmestyy maaliskuussa 2026.

Digilehti on myös aina luettavissa osoitteessa osoitteessa www.hameenlinna.fi/asukaslehti

Voit antaa palautetta lehdestä: viestinta@hameenlinna.fi

Kotikaupunkilainen on Hämeenlinnan kaupungin julkaisema lehti, joka ilmestyy vuosittain 3 kertaa.

Julkaisija
Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
viestinta@hameenlinna.fi

Päätoimittaja
Mia Hällström

Taitto
Miika Kangasniemi

Painopaikka
Forssan Kirjapaino Oy

Painos
10 200

Jakelija
Suomen Suoramainonta Oy

E-julkaisu
www.hameenlinna.fi/asukaslehti

Kannen kuva
Sami Kuokkanen

ISSN 3087-5145 (painettu)
ISSN 3087-551X (verkkojulkaisu)

Kotikaupunkilainen –lehden päästöt on kompensoitu täysimääräisesti VCS-sertifioidulla (verra.org) metsiensuojeluhankkeella.

Avannosta virtaa arkeen

Suosituksi talvilajiksi noussut avantouinti on Hämeenlinnassa mahdollista Aulangolla, Ahvenistol- la sekä Alajärven rannalla sijaitsevan Tervaniemen uimarannalla. Pitäjissä pääset pulahtamaan litalan Äimäjärvellä sekä Hauhon Porrinahteella.

Avantouintipaikkojen pukeutumistilojen kausi- ja kentaliput voi ostaa kätevästi verkkokaupasta.

liikuttajat.fi/hameenlinna/avantouinti

Kotikaupunkilainen-visa

- Mikä kuorokonsertti järjestetään vuosittain 3.-luokkalaisille?**
 - Tyttö joka hyppeli kivetä toiselle
 - Koira joka juoksenteli pitkin pihaa
 - Poika joka katseli puiden latvoja
- Kuka näyttelee naispääosaa uudessa Anna minun rakastaa enemmän -elokuvassa?**
 - Bess, b. Behm, c. Bee
- Milloin järjestetään Valoilmiö-festivaali?**
 - 13.–14.11., b. 20.–22.11., c. 27.–28.11.
- Millä lempinimellä tunnetaan kaupunginhallituksen uusi puheenjohtaja Ranjith Kumar Prabhakaran?**
 - Raparperi b.Kurpitsa c.Karpalo
- Kuinka monta vapaaehtoista on Vapaaehtoiskeskus Pysäkillä?**
 - Noin 90, b. Noin 150, c. Noin 200

Oikeat vastaukset: 1C, 2B, 3B, 4A, 5C

Pääkirjoitus

Rohkeasti ja positiivisesti yhdessä

Hämeenlinnan uusi kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa. Strategia ei kuitenkaan ole vain päätöksentekijöiden asiakirja vaan se vaikuttaa meidän kaikkien arkeen.

Arvomme rohkeasti ja positiivisesti yhdessä kertovat suunnasta. Rohkeus tarkoittaa uskallusta uudistua ja tarttua vaikeisiin asioihin. Positiivisuus on kykyä nähdä mahdollisuuksia ja onnistumisia. Yhdessä tekeminen muistuttaa, että kaupungin tulevaisuus tehdään asukkaiden, yhteisöjen, yritysten ja kaupungin yhteistyöllä.

Strategia näkyy konkreettisesti arjessa, lasten ja lapsiperheiden palveluja kehittämisessä, kulttuurin ja tapahtumien elävöittämänä kaupunkina pitäjineen, keskustan kehittämisenä ja kumppanuutena yritysten, yhteisöjen sekä oppilaitosten kanssa. Mahdollistava johtaminen luo puitteet, jossa ihmiset voivat kasvaa ja onnistua.

Tärkeää strategian johtamisessa käytäntöön on onnistunut viestintä ja vuorovaikutus. Kun asioista puhutaan avoimesti, perustellaan päätöksiä ja onnistumisia jaetaan, rakennetaan luottamusta ja yhteistä suuntaa.

Strategia on kulttuuria, joka syntyy arjen teoista ja tavasta kohdata toisiamme. Jokainen päätös ja kohtaaminen vie Hämeenlinnaa eteenpäin kohti kaupunkia, josta voimme olla ylpeitä, ja jossa hyvä arki syntyy rohkeasti ja positiivisesti yhdessä.

Markku Rimpelä
strategiajohtaja

Aatos palkittiin kunniakirjalla ja Hämeenlinna-tuotekassilla.

Rohkeaa toimintaa ja välittämistä

teksti Mari Ampuja-Valaja
kuva Miika Kangasniemi

Heinäkuuisena päivänä Ahvenistonjärven uimarannalla tapahtui jotain poikkeuksellista. Vasta yhdeksänvuotias **Aatos Sipilä** huomasi, että toinen, pienempi lapsi oli joutunut veden vaaraan ja oli vaarassa hukkuu. Ilman epäröintiä Aatos toimi ripeästi ja auttoi toisen turvaan. Aatoksen nopea reagointi ja halu auttaa toista osoittivat suurta rohkeutta ja välittämistä.

Hämeenlinnan kaupunki halusi kiittää Aatos- ta hänen reippaasta toiminnastaan. Aatos kutsuttiin perheineen Raatihuoneelle järjestettyyn palkitsemistilaisuuteen, jossa mukana olivat Hämeenlinnan kaupungin sivistys- ja hyvinvointijohtaja **Päivi Raukko** ja liikunta- ja hyvinvointipäällikkö **Jari Pekuri**.

Kun Aatokselta kysyttiin, miltä tuntuu olla sankari, hän vastaa ytimekkäästi ”Hyvältä”. Sankarin rooliaan hän ei kuitenkaan pidä mitenkään erityisenä – hänestä kyse oli ihan tavallisesta teosta. Uimaan hän oppi jo kolmevuotiaana, ja uimakoulu on ollut hänelle tuttu paikka.

Entä mitä Aatos haluaisi sanoa muille lapsille, jos he joskus näkevät jonkun olevan pulassa? Vastaus tulee yhtä napakasti kuin kesäisenä päivänä Ahvenistonjärven uimarannalla, – Pitää pyytää apua.

Vuoropuhelua ja maalaisjärkeä

Intiasta Suomeen vajaa 25 vuotta sitten muuttanut **Ranjith Kumar Prabhakaran** on tehnyt pitkän uran hoitoalalla ja kuntapolitiikassa. Nyt hän on Suomen ensimmäinen maahanmuuttajataustainen kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

teksti **Ossi Nyström** kuva **Miika Kangasniemi**

Prabhakaran ei jäänyt kotiin nyhjäämään, kun hän muutti Suomeen vuonna 2001.

– Liityin heti settlementtityhdistykseen. Olen aina lähtenyt kotoa ja tavannut ihmisiä. Suomessa yhteisöllisyys liittyy vahvasti yhdistysten toimintaan. Meillä Aasiassa se liittyy enemmän esimerkiksi perheeseen ja naapurustoon.

Suomeen Prabhakaranin toi rakkaus.

– Minä rakastuin minun vaimoon. Minulla oli hyvä elämä Intiassa, ja kaikki meni eteenpäin, mutta 1999 tapasin siellä Minnan, ja parin vuoden päästä muutettiin Hämeenlinnaan, kukkakauppaa vastapäätä Kaurialan lukion viereen.

Intiassa Prabhakaran oli toiminut myyntiedustajana, mutta Suomessa alkoi uusi ura hoitoalalla.

– Monet maahanmuuttajataustaiset kyseivät, että miksi menet naisten töihin. Minä sanoin, että mitä naisten työtä? Ei se auta sinua, jos ensin opiskelet, ja istut sitten kotona. Jos pääsen töihin, niin pystyn rakentamaan elämää, ostamaan asunnon, auton ja tällaisia perusasioita. Olen todella tyytyväinen siitä päätöksestä.

Pelkkä perusasioiden mahdollistuminen ei Prabhakarania kuitenkaan hoitoalalle vienyt. – Tykkään auttaa toista ihmistä. Oikeasti rakastan kaikenlaisia ihmisiä. Ajattelen,

että minä olen terve ja minulla on kaikki edellytykset, mitä kaikilla muilla ei ole. Ei tämä yhteiskunta pyöri, jos me terveet ajattelemme vain itseämme.

Krikettikerhosta kaupunginvaltuustoon

Sairaanhoitajana Prabhakaran on työskennellyt suurimmaksi osaksi ikäihmisten parissa. Ikäihmisten arvoa hän on korostanut myös poliittisella urallaan.

– Ikäihmiset ovat meidän voimavaramme Hämeenlinnassa. Meillä on heiltä paljon opittavaa. Heillä on kokemusta elämän hyvistä ja huonoista ajoista.

Yhteiskunnallisista asioista Prabhakaran kiinnostui jo varhain.

– Olin kouluikäisenä järjestämässä kaikenlaisia yhteisöllisyyden edistämisen asioita. Meillä oli krikettikerho, jalkapallokerho ja monia muita. 16-vuotiaana järjestettiin krikettiturnaus, joka oli menestys. Opin silloin paljon asioiden organisoimisesta.

Varhain omaksutusta organisointikyvyttä on varmasti hyötyä Prabhakaranin nykyisessä työssä kaupunginhallituksen puheenjohtajana.

– On paljon tapaamisia, neuvottelua, asioiden ennakovalmistelua. Sitten on eri puolueiden porukoiden kanssa keskuste-

lua, ja asioiden viemistä johtoryhmille. Eli poliittista johtajuutta ja toisaalta viestinvälittäjänä toimimista.

Prabhakaran kertoo haluavansa tuoda johtamiseen inhimillisyyttä ja maalaisjärkeä.

– Lisätään vuoropuhelua. Sillä tavalla syntyy sopu ja ymmärretään toisiamme. Jos me ei puhuta esimerkiksi muiden puolueiden kanssa, silloin me vain kuvittelemme mitä he ajattelevat.

Kohti unelmia

Prabhakaranin poliittinen ura Hämeenlinnassa alkoi vuonna 2008.

– **Satu Taiveaho** oli ehdokkaana Hämeenlinnan kaupunginvaltuustoon, mutta viimeisenä päivänä hän päätti vetää ehdokkuutensa pois. Opettajani oli vinkannut minusta joillekin ihmisille. He tulivat käymään ja minä allekirjoitin tarvittavat paperit. Se oli viimeinen päivä, viime hetkellä. Seitsemäntoista vuotta myöhemmin Prabhakaran on Hämeenlinnan kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Tähtäin on

Kuvassa kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Ranjith Kumar Prabhakaran**

kuitenkin vielä korkeammalla.

– Unelmana on, että pääsisin joskus kansanedustajaksi, mutta se ei ole niin helppoa Hämeestä. Uskon kuitenkin, että jos tämä sama noste jatkuu, niin kyllä minäkin jonain päivänä olen siellä.

Neuvostot edustavat asukkaita

teksti **Tarja Mikkola**

Hämeenlinnassa toimii kolme lakisääteistä kaupunginhallituksen asettamaa vaikuttajatoimielintä tai -ryhmää, jotka edustavat omaa asukasryhmäänsä ja tuovat sen näkemykset kunnan päätöksentekoon. Nämä kolme ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Nuorisovaltuuston eli NuVan ylin päättävä elin on kaikista jäsenistä koostuva kokous. Nuorisovaltuuston juoksevista asioista ja toimeenpanosta vastaa 8-jäseninen nuorisovaltuuston hallitus ja puheenjohtajisto. Tavoitteena on, että jokaisella Hämeenlinnan yläkoululla ja toisen asteen oppilaitoksella on edustajia nuorisovaltuustossa. NuVan Jäsenmäärä on tänä vuonna 27 henkilöä.

NuVa on mukana kaupunginhallituksen ja lautakuntien kokouksissa tuoden nuorten ääntä esiin sekä terveisiä kokouksista muille nuorille. NuVan puheenjohtajana toimii **Anna Utriainen** ja varapuheenjohtajana sekä hallituksen puheenjohtajana **Reino Pulkkinen**.

Vanhusneuvosto antaa lausuntoja ja tekee aloitteita. Vanhusneuvoston muodostaa yhdeksän eläkeläisjärjestön edustajaa ja heidän varajäsenensä. Kokouksissa ovat myös kahden lautakunnan nimeämät edustajat ja ikäihmisten vaikuttajaraadin edustaja. Puheenjohtaja on **Kirsti Suoranta** ja ensimmäinen varapuheenjohtaja **Juha Tuomi**.

Vammaisneuvosto muodostuu seitsemästä vammaisjärjestöjen varsinaisesta edustajasta ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Lautakunnat ovat nimenneet vammaisneuvostoon omat edustajansa, jotka tuovat oman lautakuntansa asioita tiedoksi kokouksiin ja välittävät tietoa takaisinpäin. Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valtuustokauden ensimmäisessä kokouksessa. Vammaisneuvoston johtoajatus on, että Hämeenlinna on hyvinvoiva ja houkutteleva kaupunki myös vammaisille henkilöille. Vammaisneuvosto tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioista, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämisessä ja suoriutumisessa.

Vaikuttajaryhmien kokoonpano, yhteystiedot sekä pöytäkirjat ovat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla:

www.hameenlinna.fi

Kasvua Kulttuuripolulla

teksti Ilona Härö

kuva Miika Kangasniemi

Hämeenlinna on lapsiystävällinen kulttuurikaupunki. Yhtenä näyttönä tästä voidaan pitää Kulttuurikeskus ARXin koordinoimaa Kulttuuripolkua, kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Tämä aikuiselle tuntemattomampi polku kulkee neuvolasta peruskoulun loppuun ja tarjoaa lapsille ja nuorille vuosittain kulttuurikokemuksia, jotka vahvistavat oman paikallisen kulttuurin tuntemusta sekä kulttuurista identiteettiä.

Polun varrella tutustutaan paikallisiin kulttuurilaitoksiin ja kohdataan taidetta monin eri tavoin. Vauvaneuvolasta jaettava vauvapaketti tukee aikuisen ja lapsen välistä vuorovaikutusta taiteen keinoin. Varhaiskasvatuksen lapset tutustuvat puolestaan omaan kulttuuriperintöön esimerkiksi Palanderin talon kotiaska-

reita kokeillen ja Valoilmiö-festivaalin toteutukseen ARXin työpajoissa osallistuen.

Alakoululaiset vierailevat Sibeliuksen syntymäkodissa, Taidemuseossa, Hämeen linnassa ja Museo Militariassa, kun taas yläkoululaiset osallistuvat kirjaston sarjakuvatyöpajoihin, valtakunnalliseen Taide-testaajat-ohjelmaan sekä Museo Skogsterin näyttelyihin. Lisäksi kokonaiset ikäluokat kokoontuvat yhteisiin suuriin tapahtumiin. Kolmoset laulavat Poika joka katseli puiden latvoja -kuorokonsertissa, ykköset käyvät Teatterissa ja kutoset juhlivat Suomen itsenäisyyttä kaupunginjoh-tajan juhlavastaanotolla Verkatehtaalla.

Nämä Kulttuuripolun monitaiteiset sisällöt ja vierailut lisäävät lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kulttuuripolulla liikkuesssa, toimiessa ja monenlaisia ihmisiä kohdatessa lapsen kokemusmaailma laajenee ja oma toimijuus vahvistuu. Lisäksi retki- ja ympäristötaidot, tunne- ja vuorovaikutusosaaminen sekä monilukutaito kehittyvät. Kulttuuripolun tapahtumat, jossa koko ikäluokka kerääntyy yhdessä kokemaan iki-

muistoisia hetkiä, ovat yhteisöllisesti tärkeitä ja jo ylisukupolvisiakin tapahtumia kaupungissamme.

Kulkemalla läpi koko Kulttuuripolun lapsi tutustuu paikallisiin kulttuurilaitoksiimme, -ympäristöihin sekä -palveluihin ja tuntee ne omakseen. Tavoitteena onkin vahvistaa lasten ja nuorten taiteellista toimijuutta sekä kasvattaa heitä aktiivisiksi kulttuurikansalaisiksi, jotka arvostavat kotiseutunsa historiaa ja erityispiirteitä, sekä kuluttavat kulttuuria tulevaisuudessa.

Kulttuuripolku toteuttaa lapsen oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin, tukee varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien tavoitteiden toteutumista sekä lapsen kasvua. Kulttuuripolku on osa Hämeenlinnan kaupungin lastenkulttuurilupausta. Sen laajuus ja laatu perustuu siihen, että sitä toteutetaan yhdessä kaupungin muiden kulttuurilaitosten kanssa. Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä ovat alusta saakka olleet mukana opettajat, kasvattajat sekä taide- ja kulttuurialan ammattilaiset. Sama yhdessä mahdollistamisen ajatus jatkuu myös muissa lastenkulttuuripalveluissamme.

Taide ja kulttuuri ovat osa lasten ja nuorten onnellista elämää ja tulevaisuutta. Kulttuurikasvatus tarjoaa väyliä aitoon osallisuuteen, sosiaaliseen kanssakäymiseen ja ihmissuhteisiin. Kulttuurikokemukset tukevat oppimista, tuottavat iloa ja vaikuttavat jopa kokonaisturvallisuuteen, sillä yhteisöllisyys, yhteisymmärrys ja yhdessä toimimisen taidot ovat tärkeitä taitoja, jos kohtaamme uhkia.

Lue lisää ja tutustu lukuvuoden 2025–2026 Kulttuuripolkuihin:

www.kulttuurikeskusarx.fi/kulttuuripolku/hameenlinna

Poika joka katseli puiden latvoja -kuorokonsertin tunnelmaa keväältä 2025

Työtä lukemisen eteen

teksti Jenni Joru

kuva Miika Kangasniemi

Istahdimme alas informaattikko **Ulla Karilan** ja projektikoordinaattori **Henna Karvosen** kanssa puhumaan lukutaidosta. Karvonen on aloittanut heinäkuussa työt Opetushallituksen rahoittamassa ”Kieli, mieli, lukeminen” -hankkeessa. Karila on tehnyt pitkän uran Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa lukutaidon edistämisen parissa. Lukutaitotyön vaatimaa palavaa intoa on annosteltu näille ammattilaisille isolla mitalla.

Sata kertaa Pipsa Possu

Yksi lukutaitotyön keskeisimmistä kohderyhmistä on perhe. Paras edellytys lukijaksi kasvamiselle on vanhempien myönteinen asenne.

– Lukijaa voi kasvatella jo odotusaikana,

sillä raskausvatsallekin voi lukea, laulaa tai lorutella, sanoo Karvonen.

– Hedelmällisintä on tehdä lukutaitotyötä vanhempien kanssa ja heidän tukena, Karila täydentää.

Lukeminen on läpileikkaava taito. Lisäksi tarinalla voi työstää arjen haasteita ja elämän murrosvaiheita. Ulla Karilalle tuttuja ovat tilanteet, jossa kirjastosta etsitään esimerkiksi perheenlisäystä, hammaslääkärä tai koulun aloitusta käsittelevää aineistoa.

– Meillä on hitsin hyvä kokoelma. Suositelu on yksilöllistä lukemisen edistämistä, sitä me teemme joka päivä, Ulla Karila summaa peräti herkkyyttä tarttua hyllyjen välissä lukemisen kannalta otollisiin, joskus ainutkertaisiinkin hetkiin.

Tarinan avulla voi myös hidastaa. Monissa perheissä tuttu tilanne, jossa sama kirja on luettu kymmeniä kertoja, kertoo lapsen tarpeesta nollata päivän tapahtumat.

Läpikotaisin tuttu iltasatu toimii kuin meditaatioharjoitus tai iltarukous. Turvallisuudessa toisteisuudessa tankataan läheisyyttä ja rauhoitetaan kehoa ja mieltä.

Ei tyrkytetä, ei hyysätä

Räätäliöityjen suositusten lisäksi tarvitaan vaihtoehtojen runsautta. Luokkaan tuodut kirjakassit houkuttelevat oppilaita pöyhimään. Henna Karvosen havaintojen mukaan isommille oppilaille kerätty aineisto herättää nuoremmissa usein suurta uteliaisuutta.

– Ei kannata tyrkyttää eikä hyysätä, napauttaa kokenut kirjavinkkari Karila. Tarpeeksi kiinnostava aihe saattaa motivoida lukemaan vaikeampaakin tekstiä kuin omalle taitotasolle sopivampi kirja.

Monelle on myös merkityksellistä peilata omaa elämää kirjoihin ja huomata, että tästä on kerrottu:

– Sellaista ei ole tapahtunut, mistä ei olisi kirjoitettu, Ulla Karila jatkaa.

Lue lisää:

www.hameenlinna.fi/lukutaitoohjelma

Vinkit lukemiseen

1. Älä tyrmää lapsen valitsemaa kirjaa! Auta häntä mieluummin käsittelemään ja ymmärtämään lukemaansa.
2. Lukemista ei voi aloittaa liian varhain eikä lopettaa liian myöhään. Raskausvatsalle voi jo lukea, mutta niin voi teinillekin.
3. Suhtaudu lukemiseen kuin lajikokeiluun. Lukemisen ilon voi löytää vielä aikuisenakin ja epäkiinnostavat kirjat saa jättää kesken. Jooga toimii yhdelle, rugby toiselle. Nauti hömpästä. Kokeile tietokirjaa. Älä jarruttele!

4. Lukeminen on kirjo. Neuleohjeen ymmärtäminen ja virvelin avokelan räjäytyskuvan tulkitseminen on lukemista. Lukutaito on läpileikkaava taito – ja kaikki lukeminen kehittää monipuolisia lukutaitoja!
5. Tutustu kirjaston mahdollisuuksiin: kirjasto on paikka, kokoelma ja palvelu ja se löytyy myös verkosta.
6. Hassuttele. Kokeile, miltä tuntuu lukea taskulampun valossa; heitä peitto pöydälle ja lue majassa. Seikkailu syntyy pienestä.
7. Näytä lukemisen mallia! Lukemisen esikuvat rentoutuvat ja viihtyvät itsekkin kirjan parissa.

Kuvassa etualalla Ulla Karila ja taustalla Henna Karvonen

Torilla nähtävä
Squidsoupin teos
Submergence
koostuu tuhansista
roikkuvista valoista.

Valoilmio näyttää tutut rakennukset ja takapihat uudessa loistossa

Neljännän kerran järjestettävä valotaidefestivaali kasvattaa kävijämääräänsä joka vuosi. Kaikille kaupunkilaisille suunnatun tapahtuman ytimessä on osallisuus. Teoksia on toteuttamassa tänäkin vuonna yli 1000 lasta ja nuorta eri kouluista, päiväkodeista ja harrastusryhmistä.

teksti **Riikka-Leena Puistola** kuvat **Rikard Osterlund, Aapo Repo**

Hämeenlinnalaisia jo kolmena syksynä ilahduttanut Valoilmio-festivaali saapuu taas valaisemaan marraskuun pimeyttä 20.–22.11. Lapsen oikeuksien viikolla järjestettävän tapahtuman kävijät pääsevät paitsi lumoutumaan valotaiteesta, myös osallistumaan työpajoihin ja näkemään erilaisia elävöittäjiä ja esityksiä. Monet kaupungin kulttuuritoimijat ovat tapahtumassa mukana ja lisäksi keskustan kahvilat ja ravintolat ovat valmiina palvelemaan festivaalin osallistujia.

Torilla tavataan

Tori toimii edellisvuosien tapaan festivaalin keskeisenä kohtaamispaikkana. Brittiläinen Squidsoup tuo torille suuren osallistavan teoksensa Submergencen. Vaikuttavassa teoksessa kävijä pääsee astumaan immersiviseen ja läpikuljettavaan tilaan, jossa virtuaalinen ja fyysinen maailma kohtaavat. Teos koostuu useista tuhansista roikkuvista valoista, jotka luovat läsnäolon ja liikkeen vaikutelman tilassa.

Torilta löytyy myös hollantilaisen **Marieke van der Burgin** projisointiteos Spot On, joka houkuttelee yleisön mukaan visuaalisen maailman luomiseen. Kun kävijä suuntaa interaktiivisen valonheittimen lääninhallituksen talon julkisivuun, arkkitehtuurin elementit syttyvät ja muuttavat rakennuksen visuaalisen maiseman ainutlaatuisiksi kokemuksiksi.

Hämeenlinnan kirkon julkisivussa nähdään tänä vuonna **Alexander Salvesenin** projisointi, joka on saanut innoituksensa vedestä. Taiteilija on työskennellyt vuoden aikana Seminaarin koulun ruotsinkielisten oppilaiden kanssa, josta on syntynyt piirtoheittimillä toteutettava teos kirkon sisälle. Kirkko kutsuu viihtymään ja sieltä löytyy joka ilta vaihtuva musiikkiohjelmisto.

Torin lisäksi teoskokonaisuus löytyy myös Sibeliuksenpuistosta ja Verkatehtaan alueelta.

Pinellanpuiston pimeydessä ihmetellään Juhlat-teosta ja Verkatehtaan lastauslaiturilla alueen historiasta ammentavaa Kuka pelkää kummitusta? -projisointia. Sibeliuksenpuistoon rakentuva valoleikkipuisto ilahduttaa erityisesti perheen pienimpiä. Puistosta löytyy monenlaisen valoiheisen leikin lisäksi taiteilija **Aapo Repon** jättiläismarionettinuket. Valoilmio tarjoaa teosten lisäksi myös monenlaista oheisohjelmaa. Mukana ovat Taidemuseo, Kaupunginmuseo, kirjasto, Galleria Paperihuone ja Hämeen Taidetehdehalli. Kulttuurikonttorilta löytyy valoiheinen työpaja ja Miniteatterilla nähdään perjantaina **Pauliina Mäkelän** ja **Topias Tiheäsalon** Kultapalmut-elokuvallinen performanssi. Toria elävöittävät lauantaina TipTop Walkersin valohahmot. Koko ohjelma kaikkine elämyksineen löytyy Kulttuurikeskus ARXin verkkosivuilta.

Valoa löytyy myös Hauholta

Tämän vuoden Valoilmion satelliittipitäjänä toimii Hauho. Keskiaikaisessa kirkossa nähdään Pauliina Mäkelän teoskokonaisuus. Mäkelän realistiset, unenomaiset teokset toteutetaan piirtoheittinten avulla. Työpajaillemaan pääsevät kaikki Hauhon yhte-

näiskoulun oppilaat ja perjantaina Hauholta löytyy monenlaista yhteisöllistä ohjelmaa.

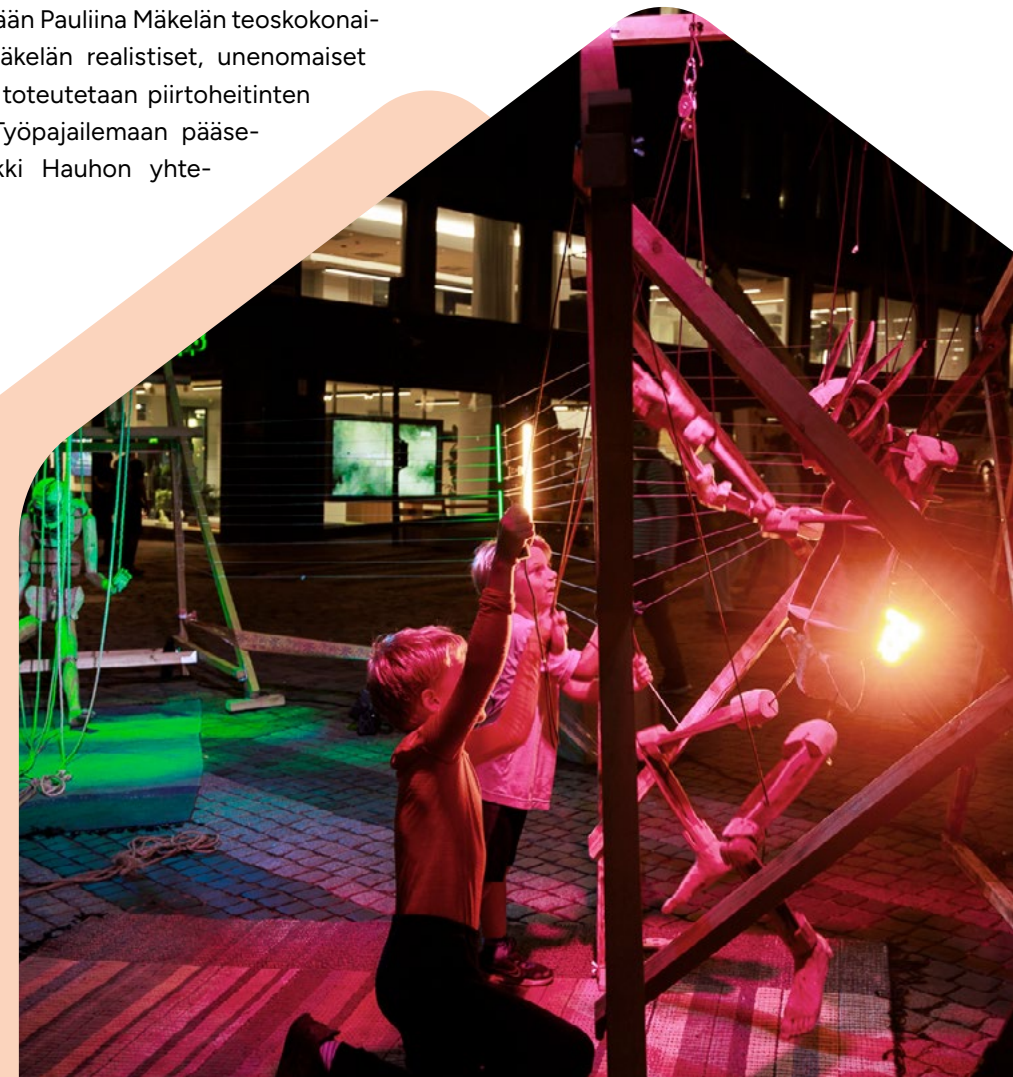
Valoilmio

Valoilmion teokset sijoittuvat Hämeenlinnan keskustan tuntumaan ja Hauholle 20.–22.11. klo 17–21.

Ohjelma on kaikille avoin ja maksuton. Valoilmion teokset, taiteilijaesittelyt, oheisohjelma ja yhteistyökumppanit löytyvät: www.kulttuurikeskusarx/valoilmio

[valoilmiofestivaali](https://www.instagram.com/valoilmiofestivaali)

Valoilmion
kävijät
pääsevät kokei-
lemaan jättiläis-
marionettien
nuketusta
Sibeliuksen-
puistossa.

Nuorille salin täydeltä elämyksiä

Hämeenlinnan kaupunki järjesti torstaina 25.9.2025 nuorille suunnatun kutsuvierasnäytöksen Anna minun rakastaa enemmän -elokuvasta. Elokuva pohjautuu hämeenlinnalaislähtöisen kirjailijan Juha Itkosen samannimiseen romaaniin.

teksti **Reetta Kaikkonen** kuvat **Anna-Kaisa Naskali, Mari Ampuja-Valaja, Miika Kangasniemi**

Kuvassa kirjailija
Juha Itkonen
(vas) ja ohjaaja
Oskari Sipola

Elokvateattereissa nyt!

Pikkukaupungin kasvatit Antti ja Suvi rakastuvat palavasti ja perustavat yhdessä bändin. Tie tähteyteen aukeaa kuitenkin vain toiselle. Kestääkö rakkaus tämänkin vai onko sielunkumppaneiden yhteinen tulevaisuus pelkkää unelmaa?

Elokuva sai ensi-iltansa 3.10. Elokuvan pääosissa nähdään **Pyry Kähkönen, Rita Behm** ja **Mimosa Willamo**. Hämeenlinnan kaupunki toimii elokuvan pääyhteistyökumppanina, jonka tuottaa Helsinki-filmi ja levittää SF Studios.

Kutsuvierastilaisuuteen saapui noin 150 hämeenlinnalaista nuorta nauttimaan Anna minun rakastaa enemmän -elokuvasta. Oranssi matto johdatti kutsuvieraat kuvauspisteen kautta saliin, jossa odottivat perinteiset elokuvaherkut.

Ennen näytöksen alkua yleisön toivotti tervetulleeksi Hämeenlinnan kaupungin sivistys- ja hyvinvointijohtaja **Päivi**

"Elokuva oli todella mielenkiintoinen ja jätti pohtimaan siinä käsiteltyjä asioita vielä pitkäksi aikaa elokuvan päättymisen jälkeen. Leffa-herkut oli myös vimpan päälle!", kertoi Emilia Laine, joka oli saapunut näytökseen Jani Vainion kanssa.

Raukko. Nuoret pääsivät kuulemaan myös kirjailija **Juha Itkosen** sekä elokuvan ohjaaja **Oskari Sipolan** ajatuksia elokuvan taustasta ja yhteistyön merkityksestä Hämeenlinnan kaupungin kanssa.

- Erityinen kiitos siitä, että kutsuite kaupungin nuoria katsomaan elokuvaa. Tämä oli upea idea, josta ilahduimme suuresti, toteaa Sipola.

Näytökseen kutsuttiin katsojia erilaisten kilpailujen ja sosiaalisen median arvontojen kautta yhteistyössä Koulutuskuntayhtymä Tavastian oppilaitosten, Hämeen ammattikorkeakoulun, Ohjaamon sekä Hämeenlinnan kaupungin nuorisotyön kanssa. Tavoitteena oli tarjota nuorille yhteinen kulttuurielämys ja vahvistaa viestiä Hämeenlinnasta kotikaupunkina.

– Kotikaupunki on monille lämmin ja turvallinen paikka. Vaikka välillä kotikaupun-

gista halutaan lähteä pois kokeilemaan omia siipiä, se on myös paikka, jonne voi aina palata. Tätä viestiä haluamme välittää elokuvayhteistyön kautta, erityisesti hämeenlinnalaisille nuorille, kertoo Hämeenlinnan kaupungin viestintä- ja markkinointipäällikkö **Mia Hällström**.

Haluamme kuulla myös sinun tarinasi.

Mitä kotikaupunki merkitsee sinulle? Onko se lapsuuden maisema, ystävät, paikka, josta on lähdetty – vai kaupunki, johon on aina hyvä palata?

Kerro oma tarinasi 30.11.2025 mennessä:
www.hameenlinna.fi/tarinoidenkotikaupunki

Osa tarinoista nostetaan Hämeenlinnan kaupungin somekanavissa osana Tarinoiden kotikaupunki -teemaa. Kaikkien osallistuneiden kesken arvomme BioRexin elokuvalippuja ja Juha Itkosen Anna minun rakastaa enemmän -pokkarikirjoja.

Kulttuuritärpit Hämeenlinnaan

teksti **Tanja Mäki-Kulmala** kuvat **Miika Kangasniemi, Jolle Onnismaa**

Sibeliuksen juhlavuosi huipentuu joulukuussa

Sibeliuksen syntymästä on tullut tänä vuonna kuluneeksi 160 vuotta. Juhlan kunniaksi on jo järjestetty Sibeliusta yhdessä -yhteislaulukonsertti Hämeenlinnan torilla sekä Sibeliusta luonnossa -kuorotapahtuma Aulangon näkötorilla. Hämeenlinnassa syyskuussa järjestetyn Kansainvälisen Sibelius-kongressin vieraat pitivät myös kaksi säveltäjän elämäntäytteenä käsitellyttä yleisöluentoa Raatihuoneella.

Varsinainen syntymäpäivä on 8.12., jolloin Verkatehtaalle saapuu Sinfonia Lahti sekä tämän vuoden kansainvälisen Sibeliuksen -viulukilpailun finalisti **Otto Antikainen**. **Janne Nisosen** johtamassa konsertissa kuullaan mm. Viulukonsertto ja Finlandia. Kello 19 alkavan konsertin liput ovat myynnissä lippu.fi-palvelussa.

Syntymäpäivän juhlinta alkaa jo edellisenä iltana 7.12., kun Hämeenlinnan Sibeliuksen -seura järjestää Raatihuoneen juhlassa Sibelius-illat. Kello 19 alkavassa tilaisuudessa säveltäjäimestaria muistetaan monipuolisesti sanoin ja sävelin. Oh-

jelmasta vastaavat **Seela Sella**, sopraano **Pia Freund**, pianistit **Kristian Attila** ja **Miika Anttila** sekä viulisti **Linda Suolahti**.

Ajankohtaisia näyttelyitä Hämeenlinnassa

Hämeenlinnan taidemuseo
Elämän näyttämöllä – Kohtauksia ja rooleja kokoelmissa
14.10.2025–5.4.2026

Kehyskertomuksia: 24 fps / Reframing Cinema
21.11.2025–3.5.2026

Naivistit litalassa
Naivismin talvi -näyttely
22.11.2025–8.3.2026

litalan lasimuseo
Tekemisen äärellä – lasin klassikot
18.9.2025–15.3.2026

Katso kaikki näyttelyt ja galleriat:
www.hameenlinna.fi/taidetarpit

Kokoelmateokset nousevat parrasvaloihin Hämeenlinnan taidemuseossa

Hämeenlinnan taidemuseon loppuvuoden näyttelyissä sukelletaan kuvataiteeseen elokuvan ja teatterin kautta. Esillä on useita rakastettuja teoksia museon kokoelmista.

Esirippu aukeaa Elämän näyttämöllä -näyttelyssä

Lokakuussa avautuneessa Elämän näyttämöllä – Kohtauksia ja rooleja kokoelmissa -näyttelyssä tarkastellaan taideteosten ja taiteilijan rooleja kertomusten välittäjinä. Kokonaisuus käsittelee kokoelmateosten kautta ihmiskunnan suuria kertomuksia, aatteita, mytologioita ja historiaa. Näyttely saa pohtimaan minkälaisia rooleja löydämme taiteesta – ja mitä jää jäljelle, kun rooliasut riisutaan. Nähtävillä on mm. **Akseli Gallen-Kallelan** Väinämöisen lähtö ja **Helene Schjerfbeckin** Rigoletto, sekä teoksia lukuisilta muilta merkittäviltä taiteilijoilta 1800-luvulta nykypäivään.

Elämän näyttämöllä on Hämeenlinnan taidemuseossa toteutetun kokoelmanäyttelysarjan kolmas ja samalla viimeinen osa. – Tässä näyttelyssä on esillä taiteen suuria poseerauksia, jotka ovat nostaneet Hämeenlinnan merkittäväksi taidekaupungiksi, kokoelmanäyttelyiden sarjan kuratoitunut taidemuseon amanuenssi **Tanja Pääskynen** toteaa.

Kehyskertomuksia -näyttely yhdistää elokuvan ja kuvataiteen

Maalaukset heräävät eloon ja kertovat meille tarinoita liikkuvan kuvan keinoin marraskuussa Engel-rakennuksessa avautuvassa näyttelyssä Kehyskertomuksia:

24 fps / Reframing Cinema.

Näyttely on Aalto-yliopiston elokuvalaitoksen ja Hämeenlinnan taidemuseon yhteistyössä toteuttama kokonaisuus. Elokuvalaitoksen opiskelijat ovat valinneet taidemuseon kokoelmista mieleisiä teoksia ja tehneet niistä elokuvalaisia tulkintoja, rakentaen tarinan teoksen ympärille. Kokoelmateokset ja niiden innoittamat lyhytelokuvat nähdään tilassa rinnakkain, lavasteiden ympäröimänä. Näyttelyn projektikoordinaattorin, Hämeenlinnan taidemuseon amanuenssi **Riikka Kuittisen** mukaan:

– Kyseessä ei ole tavanomainen taide-
näyttely, eikä Hämeenlinnan taidemuseossa ei ole koskaan toteutettu vastaavaa projektia aiemmin. Kehyskertomuksia: 24 fps / Reframing Cinema on elämyksellinen kokonaisuus, jossa yhdistyvät taiteen eri muodot. Mukana on mm. **Wilho Sjöströmin** Tanssijatar (1912), **Severin Falkmanin** Morsian (1878) sekä **Arvo Makkosen** Ragnar Ekelund maalaa (1917).

Taidemuseon yleisölle suunnattu ohjelma loppuvuonna

Syysyn ja talven yleisölle suunnatussa ohjelmassa astellaan koreasti tarinoiden ja draaman värittämään todellisuuteen. – Taidemuseon kokoelmateokset ovat antaneet myös yleisötyön suunnitte-

luun herkkä-
liset lähtökohdat, taidekasvattaja **Senni Tuomi** kertoo.

Taiteen erilaiset roolit ja elämyksellisyys ovat Tuomen mukaan yleisötyön tärkeimpiä teemoja. Esimerkiksi Lasten lauantaina 15.11. klo 14 taidemuseon Elämän näyttämöllä -näyttelyssä voi kokea osallistavan ja tarinallisen musiikkimatkan harlekiinien seurassa.

– Pääsenpä myös itsekin heittäytymään näyttämölle harlekiinina kollegan kanssa, Tuomi iloitsee.

Loppuvuoden yleisötyöhön sisältyvät myös mm. Taidemuseon torstaipiirittäjien tapaamiset, Taidekahvit sekä säännölliset yleisöopastukset sekä lasten opastetut kierrokset.

Lue lisää:

www.hameenlinnantaidemuseo.fi

Iloisia uutisia nuorille aikuisille!

Kaikki alle 25-vuotiaat pääsevät Hämeenlinnan taidemuseoon ilmaiseksi 3.5.2026 asti.

Tanssijatar-
lyhytelokuvan
kuvaukset
Aalto-studioilla
2024

Asukkaat kehittävät – Leader tukee

Hämeenlinnan seudun kylät elävät aktiivista kehittämisen aikaa. Linnaseutu ry rahoittaa hankkeita, jotka lähtevät asukkaiden omista ideoista ja tarpeista. Kun talkootyö ja maaseuturahoitus yhdistetään, syntyy jopa koko yhteisöä palvelevia parannuksia, jotka näkyvät asukkaiden arjessa.

teksti **Karita Soittila**

kuva **Anna-Kaisa Naskali**

Linnaseudun rahoittama Polku kylään -hanke palkittiin vastikään valtakunnallisella tunnustuksella, Vuoden Leader-ky-lähanke 2025-tittelillä, ja se on toiminut esimerkkinä monille muiden alueiden asu-mishankkeille. Hämeen Kylät ry toteut-ti laaja-alaista kiinnostusta herättäneen hankkeen yhdessä Hämeenlinnan Alvet-tulan, Hattulan Lepaa-Tyrvännönniemen ja Janakkalan Vähikkälän kylien kanssa.

Onnistunut hanke madalsi maalemmu-ton kynnystä mm. asumiskokeiluilla ja ky-läkummitoiminnalla, jossa vapaaehtoinen paikallinen kertoo esimerkiksi muuttoa harkitsevalle omasta asuinalueestaan. Eri puolille Hä-

meenlinnaa saatiin hankkeen myötä kuu-sitoista kyläkumia, jotka konkreettisesti auttavat uusia hämeenlinnalaisia kotiutu-maan.

Toinen hieno esimerkki paikallisyhteisön voimasta on litalan puulajipuisto Puutta-la, joka syntyi yhteistyössä koululaisten, yhdistysten, yritysten ja asukkaiden kans-sa. Puistoon istutettiin yli 60 puulajia ja alueesta tuli koko kylän yhteinen kohtaamispaikka. litalan aktiiviset toimijat ovat rakentaneet myös skeittiparkin ja Huka-rinlahden lintutornin Linnaseudun tuel-la. Leader-rahoitus mahdollisti hankintoja ja perustustöitä, mutta ehdottomasti vaikuttavin osa työstä tehtiin talkoilla – yhdessä.

Yritysrahoitusta mikroyrityksille

Linnaseutu rahoittaa myös yrityksiä, jotka haluavat käynnistää tai kehittää toimintaansa. Kuluvalla ohjelmakaudella 2023–2027 on tuettu sekä investointeja, kuten kone- ja laitehankintoja että erilaisten asiantuntijapalveluiden hankintaa. Palveluilla on toteutettu esimerkiksi markkinointisuunnitelmia ja kehitetty uusia tuotteita ja palveluita.

Yritystukea voivat hakea toimialueen mikroyritykset, jotka työllistävät enintään viisi henkilöä. Esimerkiksi investointitukea voidaan myöntää 20 % kokonais-

kustannuksista, kun kustannusarvio on 5 000–100 000 euroa. Myös uudet yrittäjät voivat hakea tukea yritystoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen.

Linnaseutu neuvoo hakijoita läpi hankeprosessin, ole yhteydessä heti idean saatua. Ihmisten kokoisille ideoille!

Lue lisää: www.linnaseutu.fi

LEADER on toimintatapa, joka perustuu ajatukseen asukkaista oman alueensa parhaina asiantuntijoina ja kehittäjinä.

LINNASEUTU RY on maaseudun kehittämisyhdistys, joka toimii Hattulassa ja Janakkalassa sekä Hämeenlinnan kaupungin maaseutualueilla.

LINNASEUTU RAHOITAA toimialueensa yritysten ja yhteisöjen hankkeita Leader-rahoituksella, joka koostuu Euroopan unionin maaseuturahoituksesta sekä valtion ja kuntien rahoituksesta. Yhteisöissä hankkeissa talkootyöllä voi korvata omarahoitusosuutta.

Vapaaehtoistoiminta tuo ihmisiä yhteen

Hämeenlinna on myös vapaaehtoistoiminnan kotikaupunki, joka tarjoaa osallistumisen ja osallisuuden mahdollisuuksia kaikille.

teksti **Anna Kähkönen**, **Inka Panttila** kuva **Miika Kangasniemi**

Vapaaehtoistoimintaan pääsee mukaan kaikissa elämäntilanteissa omien kiinnostuksen kohteiden ja voimavarojen mukaan. Motivaatioita on monia: auttaminen, yhdessä tekeminen, uusiin ihmisiin tutustuminen, oman osaamisen hyödyntäminen tai uuden oppiminen. Vapaaehtoistoiminta vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luottamusta siihen, että Hämeenlinnassa kaikki otetaan mukaan.

Hämeenlinnassa Vapaaehtoiskeskus Pysäkki koordinoi vapaaehtoistoimintaa kotona asuvien ikäihmisten arjen tueksi. Pysäkillä on noin 200 vapaaehtoista, jotka neuvovat ikäihmisiä digiasioissa, motivoivat liikunnan ja kulttuurin pariin ja toimivat asiointiapuna tai juttukavereina joko tavaten tai puhelimen välityksellä.

Vapaaehtoistoimintaa kulttuurin parissa

Hämeenlinnan monipuolinen kulttuuritarjonta mahdollistaa monenlaista vapaaehtoistoimintaa kulttuurista kiinnostuneille. Museoiden, kirjaston ja kulttuurikeskus ARXin tapahtumissa ja näyttelyissä vapaaehtoiset toimivat apukäsinä järjestelyissä tai kohtaavat yleisöä.

– Vapaaehtoiset ovat avustaneet Hämeenlinnan kaupunginmuseolla mm. Pa-landerin talon tapahtumissa. Esimerkiksi näyttelyhuoneen valvominen on mainio tapa saada vaihtaa ajatuksia kävijöiden kanssa menneestä ja nykyisyydestä ja kaikesta siltä väliltä. Samalla pääsee myös kurkistamaan museotyön kulisseihin. En-

nakkotietoja museosta ja historiasta tai täydellistä suomenkielentaitoa ei tarvita, ystävällinen hymy ja halu ihmisten kohtaamiseen riittävät mainiosti, kertoo museolehtori **Annaliina Granqvist**.

Vapaaehtoisille on tekemistä kirjastossa-kin.

– Kirjasto on matalan kynnyksen palvelu, mutta korkea ikä tai terveyshaasteet voivat käydä ylivoimaisiksi esteiksi päästä kirjastoon. Vapaaehtoisten avulla olemme voineet esimerkiksi viedä kirjaston aineistoa asiakkaan kotiin ja mahdollistaa elinikäisen lukijaidentiteetin säilymisen, iloitsee informaatikko **Jenni Joru**.

Pysäkin vapaaehtoistoiminnan suunnittelija **Inka Panttila** kertoo, että vapaaehtoiset pitävät kulttuuritoimijoiden tarjoamista, monipuolisista tehtävistä:

– Kulttuurin suurkuluttaja saa uuden ulottuvuuden harrastukseensa, suomen kieltä opiskeleva käytännön harjoitusta ja satunnaisesti vapaaehtoistoimintaan ehtivä kertaluonteisen tehtävän, jossa tapaa muita ihmisiä.

Vapaaehtoinen kulttuurikaveri lähtee mukaan tapahtumaan

Jos kulttuuritapahtumaan yksin lähteminen ei houkuttele tai lähteminen on vaikeaa, mukaan voi kysyä vapaaehtoista kulttuurikaveria. Kulttuurista kiinnostunut vapaaehtoinen rohkaisee ja tukee osallistumisessa, voi vinkata

kiinnostavia tapahtumia, neuvoa lippujen hankinnassa tai vaikka auttaa kirjastoasioinnissa. Kulttuurikaverin voi saada kotona asuva ikäihminen, joka toivoo seuraa tai tukea lähtemiseen.

Kulttuurikokemuksen jakaminen on antoisaa myös vapaaehtoisille, kuten eräs Pysäkin vapaaehtoinen tiivistää:

– Hei sinä, jonka sain kohdata ollessani vapaaehtoisena, tiesithän että sinä tuot iloa minunkin päivääni!

Vinkki: Kysy kaveria tai apua arkeen tai tule vapaaehtoiseksi:

www.hameenlinna.fi/pysakki
puh. 050 514 0366

OpinTyö rakentaa siltoja työelämään

teksti Jenni Orjasniemi, Eevaleena Taala kuva Miika Kangasniemi

Tammikuussa 2025 Hämeenlinnan kaupungilla alkoi Nopeasti töihin -kielitietoinen kotoutumisvalmennus (ESR+)-hanke. Hankkeen tavoitteena on maahanmuuttajien nopea työllistyminen ja työllistymismahdollisuuksien parantaminen Hämeenlinnan alueella. Hankkeen yksi valmennuksista on OpinTyö-valmennus, joka yhdistää tuetun työharjoittelun ja suomen kielen opetuksen. Se sopii erityisesti kieltä käytännön kautta oppiville.

Hankkeessa kehitetään uudenlaisia valmennuksia yhteistyöyrityksen tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Kevään 2025 valmennus suuntasi elintarvikealalle tehden yhteistyötä Hämeen ammatti-instituutin SUJUVA- Sujuvasti töihin elintarvikealalla (ESR+) -hankkeen kanssa. Valmennus sisälsi suomen kielen ja työelämätaitojen opiskelua, elintarvikealan osaamisen kartuttamista ja työharjoittelua Vanajan Keksit Oy:n tehtaalla. Harjoittelun jälkeen moni aloitti työt yrityksessä.

– Harjoittelijat sopeutuivat työyhteisöön

hyvin. Koen positiivisena, että harjoittelijoita oli useampi kerralla, jolloin he pystyivät tukeutumaan myös toisiinsa hankalissa tilanteissa. Myös mentorin rooli oli tosi tärkeä. Myös minä pystyin tukeutumaan yrityksen puolesta mentoriin monessa asiassa, kertoo Vanajan Keksit Oy:n laukupäällikkö **Heli Holma**.

– Haluamme kiittää Vanajan Keksit Oy:tä rohkeasta osallistumisesta valmennukseen. Hienoa, että he löysivät sen kautta osaavia ja motivoituneita työntekijöitä. Tämä yhteistyö on hyvä esimerkki siitä, miten yritykset voivat löytää osavia työntekijöitä ja samalla edistää työmarkkinoiden monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta, kiittelee hanketyöntekijä **Jenni Orjasniemi**.

Syksyn OpinTyö-valmennus toteutetaan yhteistyössä Lidlin kanssa. Mukaan lähtee neljä myymälää Hämeenlinnan ja Janakkalan alueilta.

– Haluamme Lidlissä edistää tasa-arvoa ja monimuotoisuutta työelämässä. Innostuimme heti kuullessamme hankkeesta,

sillä meille on tärkeää, että voimme mahdollistaa myös vaikeammassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden työllistymisen. Lisäksi yhteistyö tarjoaa meille arvokkaan tilaisuuden oppia lisää. Osaamisen kartuttaminen maahanmuuttajataustaisten työnhakijoiden kohtaamisesta ja heidän tukemisestaan on meille ensiarvoisen tärkeää. OpinTyö-valmennus on myös hienosti rakennettu kokonaisuus, sillä se sisältää suomen kielen opetusta, jota sitten vahvistetaan konkreettisesti työelämässä, kertoo Lidl Suomi Ky:n rekrytointi- ja työsuhdekoordinaattori **Niko Piippo**.

Hanke toteuttaa Uudistuva ja osava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa. Hanketta rahoittaa Hämeen ELY-keskus sekä Euroopan sosiaalirahasto plus.

Lue lisää:

www.hameenlinna.fi/nopeastitoihin

Linnan parturissa juttu luistaa

teksti Ossi Nyström

kuva Miika Kangasniemi

Palvelupiste Kastellin tiloissa on toiminut kesäkuusta 2024 saakka **Oscar Sheamarin** vetämä Kansainvälinen yritysneuvonta. Tämä esimerkiksi yrityksen perustamiseen, starttirahan hakemiseen tai kevytyrittäjyyteen apua eri kielillä tarjoava palvelu on saanut nopeasti paljon asiakkaita. Heistä ensimmäinen oli Linnan parturin heinäkuussa 2024 perustanut **Abbas Karim**.

– Oscar sanoi, että tämä on hyvä ja tämä ei ole hyvä. Miksi teet näin, tee sen sijaan näin. Pikkuhiljaa aloin ymmärtää, Karim kertoo.

Synnyinmaassaan Irakissa vuosiaparturin ammattia harjoittaneen Karimin liikkeellä on nopeasti kasvava asiakaskunta.

– Joka kuukausi tulee enemmän asiakkaita, koska kaikki tykkäävät minun malleistani. Ja kun leikkaa hyvin ja palvelu on hyvää, ihmiset tykkäävät tulla.

Jos asiakas ei ole varma siitä mikä hiusmalli hänelle sopisi, Karim neuvoa mielellään.

– Olen tehnyt tätä pitkään ja osaan sanoa mikä sopii kenellekin. Joskus asiakas pyytää mallia, joka ei sovi yhteen hänen kasvojensa kanssa. Silloin ehdotan mallin vaihtoa. Yleensä ihmiset tykkäävät ja kysyvät, että mikä tämä malli on, että voin sanoa sen kun tulen uudestaan.

Pelkkään mallivalikoimaan Linnan parturin suosio ei kuitenkaan perustu.

– Ensimmäinen tärkeä asia on se, että palvelu on hyvää. Pitää aina jutella asiakkaan kanssa.

Kieli haltuun

Asiakkaiden kohtaamisesta on ollut suuri apu myös Karimille itselleen.

– Tykkään olla töissä, tutustua ihmisiin ja oppia kieltä paremmin. Kielitaitoni menee eteenpäin joka päivä, koska minulle on tullut tosi paljon suomalaisia asiakkaita. Pojat, tytöt, miehet, naiset, nuoret ja vanhat tulevat tänne, ja minä juttelen heidän kanssaan. Olen tosi iloinen, että opin töissä suomea, koska mielestäni tämä on nyt toinen kotimaani.

Suomen kielen opettelemisessa apuna on ollut myös tamperelainen tyttöystävä, jota Karim näkee silloin kun yksityisyrityksensä kiireiltään ehtii.

– Lähdän Tampereelle joka lauantai, kun suljen vähän aikaisemmin. Käydään syömässä, kävellään. Sitten tulen takaisin kotiin maanantaina ja jatkan töitä. Olen töissä kaikkina päivinä paitsi sunnuntaina.

Kiireen keskellä Karim ehtii välillä ajatella myös tulevaisuutta.

– Jossain vaiheessa haluan mennä naimisiin ja ostaa kodin Suomesta. Kotimaassa se ei ole mahdollista, sillä siellä on todella vaikeaa. Olisi myös hienoa, jos myöhemmin tänne tulisi toinen työntekijä, mutta ei vielä.

Kuvassa
Linnan parturin
yrittäjä
Abbas Karim

Rakentamislaki: ilman lupaa vai luvattomasti?

Kaikkeen rakentamiseen ei uuden rakentamislain mukaan enää tarvita rakentamislupaa. Se ei silti tarkoita, että rakentaa saisi mihin, miten ja kuinka paljon tahansa.

teksti **Janne Huhtala**
kuva **Miika Kangasniemi**

Aiemmin rakentamista varten piti hankkia joko rakennus- tai toimenpidelupa. Uusi 1.1.2025 voimaan tullut rakentamislaki ei enää tunne toimenpidelupaa, ja rakennuslupan nimi on vaihtunut rakentamisluvaksi. Osa rakennuskohteista vaatii rakentamisluvan, osa on vapautettu rakentamisluvasta. Rakentamislupaa edellytetään mm. jos yksikin seuraavista tunnusmerkeistä täyttyy:

1. asuinrakennus tai vapaa-ajan asuinrakennus (mökki)
2. kooltaan vähintään 30 m² tai 120 m³ oleva rakennus
3. kooltaan vähintään 50 m² oleva katos

Tätä on joissain tapauksissa tulkittu väärin, että rakentaa saisi miten ja mihin tahansa, jos mikään näistä ehdoista ei täyty. Kaikissa rakennuskohteissa on luvanvaraisuudesta riippumatta noudatettava voimassa olevia rakentamista koskevia lakeja ja määräyksiä. Esimerkiksi rakentamiseen tulee olla lupatarpeesta riippumatta aina rakennusoikeutta ja sen tulee sijoittua kaavan mukaisesti.

Suunnitelmissa rakentaminen?

Rakentamislain mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava mm. että:

- rakennus suunnitellaan ja rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten (sekä myönnetyn luvan, mikäli luvanvarainen rakennuskohde) mukaisesti.

- hänellä on hankkeen vaativuuden mukaiset edellytykset sen toteuttamiseen
- rakentamishankkeessa toimivilla on heidän tehtäviensä vaativuuden edellyttämä asiantuntemus ja ammattitaito.

Käytännössä rakennushankkeeseen ryhtyvän on siis joko itse oltava rakentamisen ammattilainen tai annettava hanke ammattilaisten suunniteltavaksi ja toteutettavaksi.

Maankäyttöä ja rakentamista koskevia säännöksiä ja määräyksiä on useita (mm. lait, asetukset, kaavat, rakentamismääräykset ja rakennusjärjestys). Näiden yhteinen tarkoitus on varmistaa rakentami-

sen täyttävän paitsi rakenteiden lujuutta ja vakautta, myös paloturvallisuutta, terveellisyttä, käyttöturvallisuutta, esteettömyyttä, meluntorjuntaa ja ääniolosuhteita sekä energiatehokkuutta koskevat määräykset.

Yleisiin rakentamista ja sen luvanvaraisuutta koskeviin kysymyksiin vastaavat rakennustarkastajat. Yksittäisen kohteen suunnittelun ja toteutuksen määräystenmukaisuus on rakennushankkeeseen ryhtyvän, pääsuunnittelijan ja vastaavan työnjohtajan vastuulla.

Lue lisää:
www.hameenlinna.fi/rakentajanopas

Varmistu ainakin seuraavista asioista

Vaikka rakennuskohde olisi vähäinen ja rakentamisluvasta vapautettu, on rakennushankkeeseen ryhtyvän vastattava ja varmistuttava ainakin seuraavista asioista:

- kiinteistöllä on kaavan mukainen rakennuspaikka ja jäljellä olevaa rakennusoikeutta
- rakennuskohde on voitava sijoittaa kiinteistölle lakien ja muiden

- määräysten mukaisesti
- rakennuksen tulee kooltaan, muodoltaan ja ominaisuuksiltaan noudattaa lakeja ja rakentamis- sekä kaavamääräyksiä
- yhdyskuntateknisiin verkkoihin liittyminen tai omat vesi- ja viemäröintijärjestelmät tehdään lakien ja määräysten mukaisesti
- erityisesti ranta-alueille rakennettaessa varmistuttava, että sijoittamisessa noudatetaan voimassa olevan kaavan ja rakennusjärjestyksen määräyksiä
- rakennuksen valmistuttua siitä tehdään ilmoitus verottajalle

Katalyyttirahastosta vipuvoimaa kasvuun

Hämeenlinnassa valmistellaan parhaillaan Katalyyttirahastoa, uutta rahoitusmallia, joka tukee paikallisia yrityksiä kasvamaan ja houkuttelee toimijoita kaupunkiin. Rahasto ei ole pelkkä taloudellinen tuki, vaan väline, joka vahvistaa koko kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia.

teksti **Riku Heino**
kuva **Olli-Pekka Latvala**

Katalyyttirahaston taustalla oleva idea yritysälähtöisestä kaupunkikehittämisestä syntyi jo vuonna 2023. Hämeenlinnassa on paljon pieniä yrityksiä, mutta kasvuhakuisia toimijoita jää kaupunkiin melko vähän. Samalla kilpailu työpaikoista ja osaajista käy entistä kovempaa. Tähän haasteeseen pyrittiin kehittämään alueellinen ratkaisu. Pitkän työstämisen jälkeen kaupunki pilotoi parhaillaan kokonaan uudenlaista aluerahastoa. Pilotin keskeisenä tarkoituksena on todentaa instrumentin kysyntä ja toimivuus sekä hioa yhteistyön mekanismeja. Varsinainen rahasto on määrä perustaa vuoden 2026 aikana.

Katalyyttirahaston keskeinen tarkoitus on vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä yritysten kasvattamisessa ja niiden menestymisen tukemisessa. Perustettava rahasto olisi itsessään julkisen ja yksityisen yhteisrahoittama: mukana valmistelussa on ollut alusta asti pankkeja, vakuutusyhtiöitä ja yksityisiä rahoittajia. Myös pilotissa on kolme yksityistä kumppania.

Myös rahoitettavien yritysten kanssa rakennetaan kumppanuuksia. Katalyyttirahasto myöntää yrityksille niin sanottuja vaikuttavuuslainoja, joissa rahoitukseen kytkeytyy elinvoimavoimavoimaita: esimerkiksi uusien työpaikkojen luominen, ympäristöystävällisten ratkaisujen kehittä-

minen tai investoinnit toimitiloihin. Jos tavoitteet täyttyvät, osa myönnetystä lainasta hyvitetään yritykselle rahoituskauden lopussa. Kaupunki siis ostaa yrityksiltä aluekehitykseen liittyvää vaikutavuutta.

Yritysten menestyminen on koko kaupungin etu

Yritykset eivät saa vain rahoitusta, vaan myös käytännön tukea – apua markkinoinnissa, rekrytoinnissa tai vaikkapa kansainvälistymisessä. Sisäänrakennettuna ajatuksena on, että rahoitettavan yrityksen menestys yhdistyy koko kaupungin menestykseen. Näin kaupungilla on myös intressi auttaa rahoitettavaa yritystä luomaan suunniteltua kasvua. Yksityiset sijoittajat puolestaan saavat rahoitustuottojen lisäksi mahdollisuuden tukea ja ohjata alueen kehitystä sekä vahvistaa omaa toimintaympäristöään. Ideaalitilanteessa kaikki osapuolet voittavat.

Kaupunkilaisten arjessa katalyyttirahoitus tarkoittaa onnistuessaan enemmän työpaikkoja, monipuolisempia palveluja ja uusia mahdollisuuksia eri asukasryhmille. Kun paikalliset yritykset menestyvät, syntyy lisää tekemistä ja ostovoimaa, mikä hyödyttää kaikkia kaupunkilaisia.

Julkiset yrityspalvelut ovat pitkään pyrkineet etsimään kasvuhakuisia yrityksiä ja sytyttämään paikallisissa yrityksissä kasvun kipinää. Katalyyttirahasto pyrkii olemaan se sytytyspala, joka muuttaa kasvun kipinän liekiksi. Ja kun kasvun liekki syttyy, koko Hämeenlinna lämpenee.

Hämeenlinnalle rahasto on ennen kaikkea kilpailuetu. Suomessa ei ole aiemmin toteutettu vastaavaa vaikuttavuusrahastoa. Onnistuessaan Katalyyttirahasto tekee kaupungista houkuttelevamman paikan yrityksille ja tarjoaa asukkaille enemmän mahdollisuuksia työn, palvelujen ja viihtyisän elämän kautta.

Lue lisää:
www.linnan.fi/katalyyttirahasto

Linnan Kehityksen palvelukehityksen päällikkö Vile Koiste (vas.) ja toimitusjohtaja Riku Heino PARKKI Business Parkissa.

Hämeenlinnan kaupunkineuvonta ja joukkoliikenteen asiakaspalvelu

Wetterhoffinkatu 2

puh. 03 621 3370

palvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme kasvokkain, puhelimitse ja sähköpostitse ma-pe klo 9–12 ja 13–16

Palvelupisteessä voit

- asioida kaupungin palveluihin liittyvissä asioissa
- käyttää asiakaspäättettä sähköiseen asiointiin ja noutaa paperisia lomakkeita
- saada tietoa palveluista ja päätöksenteosta
- varata ja maksaa kaupungin vene- ja laituripaikkoja
- ostaa ja ladata Walmi-korttia
- tehdä varauksia kaupungin vuokrattaviin mökkeihin ja laavuuihin
- saada tietoa, esitteitä ja karttoja Hämeenlinnan matkailukohteista
- ostaa senioriliikuntakortteja ja kausilipun Ahveniston, Aulangon, Tervaniemen, littalan ja Hauhon avantouintikoppeihin

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu

Wetterhoffinkatu 2

puh. 03 621 2310 tai sähköposti

mypalvelupiste@hameenlinna.fi

Palvelemme puhelimitse ma-pe klo 9–11 ja klo 12–15. Tapaamiset asiantuntijoiden kanssa sovittava etukäteen.

Kaupunkirakenteen asiakaspalvelu palvelee mm. kaavoitukseen, rakentamiseen ja katuuihin liittyvissä asioissa.

Kirjastot

Pääkirjasto

Lukiokatu 2, 13100 Hämeenlinna

puh. 03 621 2612

kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla ma-to klo 10–19, pe klo 10–17, la klo 10–15, su klo 12–16.

Omatoimisesti auki klo 6–22.

Nummen kirjasto

Kylätie 24, 13500 Hämeenlinna

puh. 03 621 3468

nummi.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla

ma-ti klo 12–18, ke-pe klo 10–16.

Omatoimisesti auki klo 6–19.

Hauhon kirjasto-palvelupiste

Punnanmäentie 18, 14700 Hauho

puh. 03 621 3615

hauho.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla

ma-ti klo 12–18, ke-pe klo 10–16.

Omatoimisesti auki klo 6–22

Kalvolan kirjasto-palvelupiste

Sauvalanaukio 4, 14500 Iittala

puh. 03 621 3634

kalvola.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla

ma-ti klo 12–17.45, ke-pe klo 10–15.45.

Omatoimisesti auki klo 6–19.

Lammin kirjasto-palvelupiste

Linjatien 12, 16900 Lammi

puh. 03 621 3641

lammi.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla

ma-ti klo 12–18, ke-pe klo 10–16.

Omatoimisesti auki klo 6–22.

Rengon kirjasto-palvelupiste

Rengonraitti 7, 14300 Renko

puh. 03 621 3639

renko.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla

ma-ti klo 13–18, ke-pe klo 11–16.

Omatoimisesti auki klo 6–22.

Tuuloksen kirjasto-palvelupiste

Pannujärventie 10, 14820 Tuulos

puh. 03 621 3645

tuulos.kirjasto@hameenlinna.fi

Henkilökunta paikalla ma-ti 13–18, ke-to

11–16. Omatoimisesti auki klo 6–22.

Kirjastoautot

Kirjastoautot palvelevat erillisen aikataulun mukaisesti. Aikataulut löytyvät Vana-mo-kirjastojen sivuilta vanamo.finna.fi.

TyöHämeen työllisyysalue

Hämeenlinnan toimipaikka: Pööli

Höyrysaunanraitti 1 D

Puhelin- ja chatpalvelujen aukioloajat ma-pe klo 9–15

Henkilöasiakkaan puhelinpalvelu

040 515 4715

Työnantaja- ja yritysasiakkaan

puhelinpalvelu 040 354 7686

Lisätietoja www.tyohame.fi

Bussiliikenne

Ajantasaiset aikataulut löydät:

reittiopas.hameenlinna.fi.

Tutustu myös Hämeenlinnan seudun

joukkoliikenteeseen:

www.hameenlinnanjoukkoliikenne.fi

Seuraa meitä somessa

 Hämeenlinnan kaupunki

 [Visithameenlinna.fi](http://visithameenlinna.fi)

 @hameenlinnankaupunki

 @visithameenlinna.fi

 Hämeenlinnan kaupunki - The City of Hämeenlinna

Lisätietoja verkkosivuiltamme

Sähköiset asiointipalvelut:

www.hameenlinna.fi/asiointi

Asiakaspalvelunumerot ja

palvelupisteet

www.hameenlinna.fi/asiakaspalvelu